

LØSNINGSFORSLAG – Øvinger – 6 Produktvalg

Ctrl + klikk for å komme til ønsket side.

Læreboka side 126	1
Læreboka side 129	1
Læreboka side 134	3

Læreboka side 126

6.1.1

- Det avgjørende er om produktet gir et positivt dekningsbidrag.
- Produktene Vanntør, Landtør og Aquatør er lønnsomme siden de gir et positivt dekningsbidrag, beregningene nedenfor.

Type	Flotør	Santør	Vanntør	Landtør	Aquatør
Pris uten mva.	300	400	600	700	850
Sum VEK	350	440	530	600	710
DB per enhet	- 50	-40	70	100	140

- Eventuelle negative følger av å kutte ut noen produkter:
 - Lytex kan tape kunder vil velge et konkurrerende merke.
 - Dersom ikke salget av de andre produktene øker, vil produksjonen totalt sett gå ned. Dette kan redusere behovet for ansatte.

6.1.2

- Dersom HyttePro As har ledig kapasitet har den mindre aktivitet enn i en normalperiode.
Salgspris uten mva.	kr 10 000
- Sum variable enhetskostnader	kr 7 500
= Dekningsbidrag per dør	kr 2 500
- Siden bedriften har ledig kapasitet er det tilfredsstillende at døra gir et positivt dekningsbidrag. For 100 slike dører blir det totale dekningsbidraget kr 250 000. Dersom bedriften sier nei til forespørselen går den glipp av dette dekningsbidraget.

Læreboka side 129

6.2.1

- Produksjonskapasiteten er 60 000 salongmøbler i året.
- Kapasitetsutnyttelse i året = $54\,000 \cdot 100\% / 60\,000 = 90\%$
- Ledig kapasitet = $(60\,000 - 54\,000) = 6\,000$ salongmøbler
- Bedriftens produksjonsfaktorer er: trevarer, finer, hud, jernvarer, 36 ansatte, roboter og maskineringssenter.
- En knapp produksjonsfaktor er det som begrenser produksjonen i en bedrift. Dette kan være mangel på råvarer, arbeidskraft eller kapital.
- Knapp produksjonsfaktor dette året er faglært arbeidskraft.
- Forslag til å løse knapphetsspørsmålet i produksjonen:
 - Gå aktivt ut i arbeidsmarkedet gjennom markedsføring av bedriften
 - Ta opp lærlinger og utdanne dem i bedriften
 - Skaffe seg utenlandsk arbeidskraft.

6.2.2 Regnearkmodel – Produktvalg – En knapp faktor

Produkt	Tapas Tradisjonell	Tapas Original	Tapas Kontinental	Tapas Gourmet
Salgspris uten mva.	15,00	18,00	20,00	25,00
Sum VEK	11,00	12,50	15,00	24,00
DB per enhet	4,00	5,50	5,00	1,00

- a) Ved ledig kapasitet bør bedriften satse på de produktene som gir et positivt dekningsbidrag. Siden alle produktene har et positivt dekningsbidrag, kan bedriften satse på alle produktene.

Inndata	Antall produkter 4			
Produkt	Tradisjonell	Original	Kontinental	Gourmet
Produksjonstid i minutter				
Antall	1	1	1	1
Salgspris u. mva.	15,00	18,00	20,00	25,00
Direkte materialer	5,00	8,00	7,00	9,00
Direkte lønn	5,00	4,00	7,50	10,00
Indirekte variable kostnader	1,00	0,50	0,50	5,00
Sum variable kostnader	11,00	12,50	15,00	24,00
Dekningsbidrag	4,00	5,50	5,00	1,00
Samlet DB	4,00	5,50	5,00	1,00

	Dekningsbidrag per krone knapp faktor			
Produksjonsfaktorer	Tradisjonell	Original	Kontinental	Gourmet
Råmateriale	0,80	0,69	0,71	0,11
Arbeidskraft	0,80	1,38	0,67	0,10
Kapital	0,36	0,44	0,33	0,04
Salgskroner	0,27	0,31	0,25	0,04
Produksjonstid				

- b) Dersom råvarer er knapp faktor, bør produktene rangeres ut fra hvilket dekningsbidrag de har per enhet av den knappe faktoren råvarer. Dette gir følgende rangering:
- 1 Tapas Tradisjonell
 - 2 Tapas Kontinental
 - 3 Tapas Original
 - 4 Tapas Gourmet.
- c) Dersom kapital blir en knapp faktor skal produktene rangeres etter hvor stor dekningsbidrag de har per enhet av den knappe faktoren kapital (sum VEK). De to produktene som rangeres som de minst lønnsomme og som bedriften kan kvitte seg med blir da Tapas Gourmet og Tapas Kontinental.

6.2.3 Læreren har løsningsforslag

6.2.4 Læreren har løsningsforslag

6.2.5 Læreren har løsningsforslag

Læreboka side 134**6.3.1 Regnearkmodel – Produktvalg – En knapp faktor**

- a) Totalt DB for 1500 enheter av produktet Rolan = $\text{kr } 200 * 1\,500$ = kr 300 000
 Totalt DB for 800 enheter av produktet Gorman = $\text{kr } 300 * 800$ = kr 240 000
Sum DB for begge produktene = kr 540 000
- b) Sum produksjonstid for Rolan = $1,2 \text{ timer} * 1\,500$ = 1 800 timer
 Sum produksjonstid Gorman = $1,5 \text{ timer} * 800$ = 1 200 timer
Sum produksjonstid = 3 000 timer

Sum produksjonstid ved full kapasitetsutnyttelse = $(3\,000/80*100)$ timer = 3 750 timer

Inndata	Antall produkter	2
Produkt	Rolan	Gorman
Produksjonstid i minutter	1,2	1,5
Antall	1500	800
Salgspris u. mva.	1800,00	2400,00
Direkte materialer	500,00	700,00
Direkte lønn	500,00	800,00
Indirekte variable kostnader	600,00	600,00
Sum variable kostnader	1600,00	2100,00
Dekningsbidrag	200,00	300,00
Samlet DB	300000,00	240000,00

	Dekningsbidrag per krone knapp faktor	
Produksjonsfaktorer	Rolan	Gorman
Råmateriale	0,40	0,43
Arbeidskraft	0,40	0,38
Kapital	0,13	0,14
Salgskroner	0,11	0,13
Produksjonstid	166,67	200,00

Ved full kapasitetsutnyttelse, blir den knappe faktoren produksjonstida. Bedriften bør da velge det produktet som har det største dekningsbidrag per enhet av den knappe faktoren. Da er det produktet Gorman som er det mest lønnsomme. Hele kapasiteten på 3 750 enheter bør brukes på produktet Gorman. Antall enheter av Gorman som kan produseres = $(3\,750/1,5)$ enheter = 2 500 enheter
 Totalt dekningsbidrag for 2 500 enheter Gorman = $\text{kr } 300 * 2\,500$ = kr 750 000.

- c) Andre hensyn enn økonomiske som bør tas med i vurderingen.
- Hva blir kundereaksjoner ved å kutte ut et produkt?
 - Er det marked for å selge mer av Gorman når Rolan kuttes ut?

6.3.2 Læreren har løsningsforslag**6.3.3 Læreren har løsningsforslag****6.3.4 Læreren har løsningsforslag****6.3.5 Læreren har løsningsforslag****6.3.6 Læreren har løsningsforslag**